

S I N T E Z A
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul definitivat al hotărârii
Guvernului „Cu privire la schimbarea categoriei de destinație a unui teren”,
cu nr. unic 90/ARFC/2022

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<i>Avizele autorităților publice centrale, la proiectul hotărârii Guvernului, cu numărul unic 90/ARFC/2021, conform Indicației Cancelariei de Stat nr. 18-23-1436 din 10.02.2022:</i>		
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Aviz nr. 10/2-725 din 14.02.2022, se anexează)	I. Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	
	II. Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
Centrul Național Anticorupție (Aviz nr. 06/2-927 din 17.02.2022, se anexează)	I. Obiecțiile Potrivit art. 25 alin. (1) al Legii integrității nr. 82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și massmediei. În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) lit. a), art. 28 alin. (4) al legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control a integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări. Reieșind din cele expuse supra, solicităm expedierea în adresa Centrului Național Anticorupție a proiectului definitivat pentru efectuarea expertizei anticorupție.	Se acceptă. În contextul avizului CNA nr. 06/2-927 din 17.02.2022 și avizelor instituțiilor implicate în procesul de avizare, ARFC a prezentat repetat la CNA, spre avizare și expertiza anticorupție proiectul definitivat.

[illegible]

[illegible]

	supra, proiectul de hotărâre urmează a fi completat cu 2 puncte noi, care vor prevedea că poziția nr. 1294 din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 161/2019 cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției, Proprietății Publice se exclude, și, respectiv că anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 161/2019 se completează cu poziția nr. 506. La pct. 3, urmează a se ține cont că, odată cu intrarea în vigoare a Legii nr. 100/2017, a devenit aplicabilă norma imperativă, statuată la art. 56, potrivit căreia „actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”. Potrivit alin. (3) al aceluiași articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. Prin urmare, intrarea în vigoare la data publicării trebuie să fie argumentată în nota informativă.	Se acceptă. S-au operat modificări.
	II. Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
Agencia Servicii Publice (Aviz nr. 01/1342 din 23.02.2022, se anexează)	I. Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	
	II. Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
Agencia Proprietății Publice (Aviz nr.05-03-1127 din	I. Obiecțiile Lipsa obiecțiilor În clauza de adoptare a proiectului	Se acceptă.

23.02.2022, se anexează)	hotărârii, se face referire la art. 71 din Codul Funciar nr. 828/1991, care prevede: “Schimbarea destinației terenurilor agricole, cu excepția categoriilor de terenuri prevăzute la art. 72 al prezentului Cod, se aprobă prin hotărâre a Guvernului – pentru terenul agricol proprietate a statului, <i>cu avizul consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi pe al cărei teritoriu se află terenul.</i>” Prin urmare, se recomandă a fi completat dosarul cu avizul menționat supra. Totodată, în clauza de adoptare a proiectului hotărârii, se face trimitere și la prevederile art. 83 din Codul Funciar nr. 828/1991, care reglementează statutul terenurilor agricole de calitate superioară, făcând parte terenurile situate pe cumpăna apelor și pe versantele cu panta de până la 3 grade, precum și terenurile cu gradul de evaluare a fertilității naturale de peste 60, terenurile irigate, loturile experimentale, terenurile instituțiilor de cercetări științifice și de învățământ. În acest context, menționăm că, din proiectul hotărârii și din nota informativă nu este clar faptul dacă terenul agricol cu nr. cadastral 5511103132, cu suprafața de 1,8895 amplasat în mun. Chișinău, com. Băcioi, extravilan, 58/1, face sau nu parte din categoria de terenuri agricole de calitate superioară. În pct. 1 al proiectului de hotărâre, se solicită schimbarea categoriei de destinație a terenului agricol cu nr. cadastral 5511103132, cu suprafața de 1,8895 hectare proprietate a statului, administrarea Agenției Proprietății Publice (gestiunea Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor), amplasat în mun. Chișinău, com. Băcioi, extravilan, 58/1, cu trecerea din categoria de terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri din intravilanul localităților, însă, terenul se află în extravilanul com. Băcioi. Astfel, actualizarea suprafeței și a hotarelor terenurilor se efectuează în	Ordinea avizarii este stabilită de cadrul normativ în vigoare și nu este tangent cu avizul APP. Se acceptă. S-au operat modificări. Se acceptă. Ținând cont că blocurile construite sint de menire socială iar în ele locuiesc specialiști ai Academiei de Științe, Agenția consideră oportun schimbarea destinației în categoria a II conform art. 2 din Codul funciar nr. 828/1991. Menționăm, că astfel de prevederi au fost acceptate și în cazul Arenei Chișinău. Totodată, după aprobarea Hotărârii Guvernului se va executa actualizarea hotarelor cu includerea în intravilanul localității, în modul stabilit de
---------------------------------	--	---

	temeiul art. 14 alin. (1) lit. a) și art. 15 ¹ alin. (2) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543/1998 și a Instrucțiunii privind stabilirea hotarelor unităților administrativ-teritoriale și a hotarelor intravilanului localității, aprobată prin Ordinul ARFC cu nr. 109/2016.	cadrul normativ.
	II. Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
<i>Avizele autorităților publice centrale, la proiectul definitivat al hotărârii Guvernului, cu numărul unic 90/ARFC/2022, conform scrisorii de referința a ARFC nr. 36/01-06/195 din 25.02.2022</i>		
Agencia Proprietății Publice (Aviz nr.05-03-1239 din 28.02.2022, se anexează)	I. Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	
	II. Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
Ministerul Finanțelor (Aviz nr. 17-04/94 din 28.02.2022, se anexează)	I. Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	
	II. Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (Aviz nr. 10/2-1068 din 01.03.2022, se anexează)	I. Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	
	II. Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
Ministerul Justiției (Aviz nr. 04/2031 din 01.03.2022, se anexează)	I. Obiecțiile Observațiile formulate de către Ministerul Justiției în cadrul procedurii de expertiză juridică expuse în avizul nr. 04/1773 din 10 februarie 2022 au fost luate în considerare, proiectul fiind revizuit prin prisma recomandărilor înaintate. La forma actuală a proiectului sub aspectul respectării normelor de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se rețin următoarele	Se acceptă. Se acceptă.

Ministerul Agriculturii și Industrie Alimentare (Aviz nr. 07-05/638 din 07.03.2022, se anexează)	I. Obiecțiile Ținând cont că, prin proiectul respectiv se propune și modificarea Hotărârii Guvernului nr. 161/2019 cu privire la aprobarea listei terenurilor proprietate publică a statului din administrarea Agenției Proprietății Publice, denumirea proiectului definitivat urmează a fi ajustată.	Se acceptă, în redacția avizului Ministerului Justiției.
Centrul Național Anticorupție (Aviz nr. 06/2-1404 din 10.03.2022, se anexează)	II. Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
	I. Obiecțiile Prin proiect se propune schimbarea categoriei de destinație a unui teren agricol proprietate a statului cu suprafața de 1,8895 ha (nr. cadastra/ 5511101132), cu trecerea din categoria de terenuri cu destinație agricolă în categoria de terenuri din intravilanul localităților și, în același timp, se propune trecerea terenului respectiv din domeniul public în domeniul privat. Deși prin intermediul proiectului respectiv se organizează executarea Legii nr. 253/2020 pentru modificarea anexei la Legea nr. 668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, totuși se atenționează asupra unor aspecte ce determină necesitatea unor analize suplimentare. Terenul agricol vizat de proiect este supus unui regim juridic dublu de protecție: pe de o parte îi sunt aplicabile regulile de protecție referitoare la terenurile agricole, iar pe de altă parte circuitul civil al terenului agricol este limitat datorită apartenenței la domeniul public. În continuarea celor expuse sunt relevante următoarele prevederi legale: potrivit art. 83 alin. (2) din Codul funciar „ <u>În vederea protecției terenurilor agricole de calitate superioară se interzice retragerea acestora din circuitul agricol, utilizarea lor în alte scopuri decât cele agricole, desfășurarea pe aceste terenuri a operațiunilor tehnologice și de</u>	În contextul ședințelor Comisiei administrație publică a Parlamentului nr. CAP-04 nr. 323 din 05.07.2022 și a sedinței din 13.09.2022 s-a decis de a promova proiectul de hotărâre a Guvernului cu nr. unic 90/ARFC/2022.

	a/tă natură ce conduc la degradarea solului, cu excepția cazurilor Cînd Sînt repartizate pentru construcția obiectivelor liniare (drumuri, linii de telecomunicații și de transport electric, conducte), obiectivelor de exploatare minieră a petrolului și gazelor și a construcțiilor de producție necesare pentru exploatarea acestora". În conformitate cu art. 78 alin. (1) din același act, „Protecția terenurilor constituie un sistem de măsuri juridice, organizatorice, economice și de a/tă natură, prin care se urmărește folosirea lor raționa/ă, <u>preîntîmpinarea retragerii neîntemeiate a terenurilor în circuitul agricol</u> protecția lor contra efectelor antropogene nocive, precum și regenerarea și sporirea fertilității solurilor, productivității terenurilor destinate agriculturii și silviculturii"; potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 29/2018 privind delimitarea proprietății publice „Bunurile domeniului public formează obiectul exclusiv a/ proprietății publice a statului sau a unităților administrativ-teritoriale și Sînt inalienabile, insesizabile și imprescriptibile, circuitul civil a/ acestora fiind limitat în condițiile legii” În pofida prevederilor legale citate, potrivit datelor oficiale, pe terenul agricol în cauză sunt amplasate două construcții, o casă de locuit individuală și o construcție înregistrată ca bun viitor, acestea nefiind obiective de infrastructură agricolă. În aceste condiții se impune o analiză detaliată suplimentară a regimului juridic al terenului agricol cu suprafața de 1,8895 ha, nr. cadastral 5511103132 și examinarea necesității schimbării categoriei de destinație a întregului lot de teren agricol. Totodată, urmează a fi acordată o atenție deosebită legalității edificiilor construite pe terenul agricol și preîntîmpinarea retragerii neîntemeiate a întregului teren din circuitul agricol. Riscul proiectului constă în aceea că o examinare superficială a împrejurărilor ce determină elaborarea proiectului poate cauza prejudicii interesului public prin	
--	---	--

	retragerea din circuitul agricol a unui lot important de teren și prin legalizarea unor acțiuni care, până la moment, nu sunt supuse evaluării din punctul de vedere al legalității. Până la aprobarea proiectului, considerăm necesară clarificarea statutului edificiilor existente pe terenul agricol ce nu reprezintă obiective de infrastructură agricolă (art. 36 din Codul funciar) și aprecierea legalității acțiunilor de construcție a edificiilor pe un teren agricol din domeniul public, atât din perspectiva respectării procedurii, cât și a respectării regulilor de drept material.	
	II. Propunerile (recomandările) Recomandări: Se recomandă amânarea promovării proiectului până la clarificarea statutului edificiilor existente pe terenul agricol ce nu reprezintă obiective de infrastructură agricolă, aprecierea legalității construcțiilor respective pe un teren agricol din domeniul public și examinarea necesității schimbării categoriei de destinație a întregului lot de teren agricol.	În contextul ședințelor Comisiei administrație publică a Parlamentului nr. CAP-04 nr. 323 din 05.07.2022 și sedinței din 13.09.2022 s-a decis de a promova proiectul de hotărâre a Guvernului cu nr. unic 90/ARFC/2022.

Director general adjunct

Ștefan CRIGAN